

A FŐVÁROSI KÖZMŰVELŐDÉS SZOCIALISTA NAGYÜZEME (I.)

SZABÓ ERVIN PANASZOLTA 1907-BEN, hogy Budapesten 10 ember használ egy könyvet. Ma a róla elnevezett kiterjedt hálózat minden budapesti lakos kezébe 3 könyvet ad évente.

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár közművelődési hálózata szakmai központból irányított — művelődéspolitikai, módszertani, szervezeti és személyzeti, valamint gazdálkodási tekintetben egységes — intézmény,

mely közvetlenül a fővárosi tanács felügyelete alá tartozik. — A központhoz tartozó könyvtári egységek minden kerületben megtalálhatók. A kerületek zömében nem is egy, hanem több könyvtár: önálló gyermekkönyvtár, könyvtárfiók is működik. A Szabó Ervin Könyvtár közművelődési hálózata a fővárosi könyvtári szolgálat gerincét jelenti. 1946-ban mindössze 19 könyvtár tartozott hozzá, ezek száma 1962 végére a hat-

(Jánosi felv.)

szorosára nőtt. Az 1946-os 523 ezer kötetnyi állomány a múlt év végéig elérte a 2 milliót.

AZ ADATOK MÖGÖTT lényeges minőségi változások húzódnak meg. A központi könyvtár magasszintű tevékenységével ösztönző hatást gyakorol a hálózatra. A vegyes kerületi könyvtárak felnőtt és gyermekrészlegekre, majd felnőtt és gyermekkönyvtárakra osztódnak. Jelenleg teljes funkciójú kerületi könyvtárak, csak felnőtteknek kölcsönző kerületi könyvtárak, önálló gyermekkönyvtárak, könyvtárfiókok és kölcsönzőhelyek látják el a lakosságot. A hálózat olvasóinak száma 1962-ben több mint 153 000. Ha egy városba tömörítenénk a Szabó Ervin Könyvtár olvasóit, az hazánk harmadik legnagyobb települése lenne. Egy sor szervezeti intézkedésre is szükség van ahhoz, hogy a könyvtár további feladatait zökkenőmentesen láthassa el. Gyorsított ütemben folyik a régi zártpolcos könyvtárak szabadpolcosítása. Egyidejűleg — a lehetőségeknek megfelelően — átalakul a könyvtárak belső kiképzése, modernizálódik a bútor, világítása, korszerűbb felszerelést kapnak. A túlfeszített látogatottság megkívánja a technikai berendezések tökéletesítését, bizonyos munkafolyamatok egyszerűsítését, szükségessé teszi egyes munkafolyamatok — pl. a kölcsönzési adminisztráció — gépesítését. Már ebben az esztendőben, még inkább a következő évben, több könyvtárban alkalmazhatjuk a kölcsönzési adminisztráció géppel való lebonyolítását. Évek óta húzódik azonban a központi könyvtár bővítése és berendezésének felújítása. Egyre nagyobb nehézségeket jelent ez.

AZ UTÓBBI ESZTENDŐK BEN LÉTESÍTETT, új épületben elhelyezett, vagy éppen művelődési célra épített helyiségekben megnyílt könyvtárak méltán sorolhatók a kerületek és a főváros modern létesítményei közé. A kultúra, a könyvtár és az olvasók ezekben valóban otthonra leltek. A Liszt Ferenc téren felépült 1. sz. önálló gyermekkönyvtár hasonló külföldi intézményekkel is felveszi a versenyt.

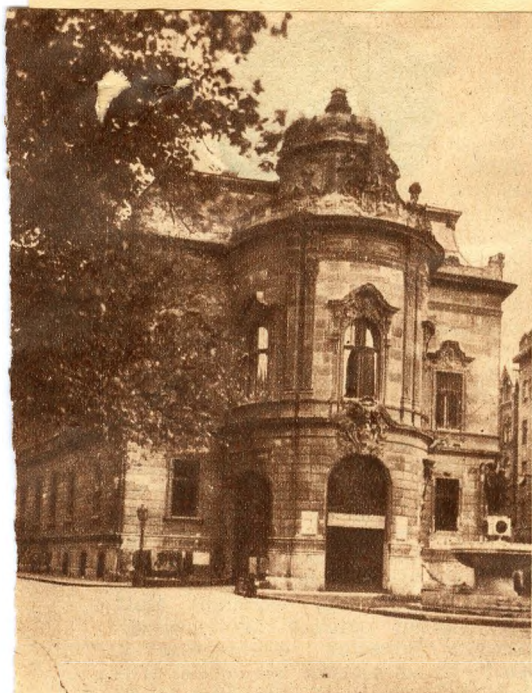
Már a megnyitás évében több ezerre ugrott fel olvasóinak száma. Impozáns, kitűnően világított, modern helyiségeiben szép és celszerű bútorok kényelmes olvasási lehetőséget, harmónikus légkört teremtenek.

A Csepel-Csillagtelepi művelődési otthon első emeletén kapott helyet a 46. sz. kerületi könyvtár. Hatalmas, szabadpolcos terme, gazdag kézikönyvtáru olvasószobája van. Ez év

02
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1963
8
NÉPMŰVELÉS

végén, illetőleg a következő esztendő első felében elkészül a budai 6. sz. könyvtár a Karinthy Frigyes utcában. A volt Mária-Valéria-telep helyén új városrész emelkedik. Több mint 500 m² alapterületen itt épül az egyik legnagyobb és legszebb kerületi könyvtár.

Új intézmények létesítése mellett egy másik figyelemre méltó jelenség is mutatkozik. Elsősorban a külső kerületekben (Pesterzsébet, Kispest, Kőbánya, Sashalom stb.) szép számmal létesültek fiókkönyvtárak. Ezek közvetlenül a kerületi könyvtárhoz tartoznak. Egy vagy két helyiségből álló szabadpolcos kölcsönzők ezek. Általuk a lakosságnak azokhoz a rétegeihez is el lehet jutni, amelyek a távolság miatt nem mennének be a kerületi „központba”. A tanácsok szinte minden kerületben elsőrendű feladatuknak és kötelességüknek érzik a könyvtárak szaporítását, — helyiségek biztosításával, anyagi támogatással sietnek a központ segítségére.

Az állománygyarapítást jelentős összegekkel (évenként 600—800 ezer forinttal) támogatják. Segítenek a társadalmi szervezetek és a lakosság is. A sashalmi Petőfi-kert fiókkönyvtárát a lakosság építette. Az új könyvtárak megnyitására sok társadalmi aktívák dolgozik, az adminisztrációtól a költöztetésig, a propagandától az olvasószervezésig. A könyvtárak körül egyre jobban formálódik az a társadalmi bázis, amelyre mindig számítani lehet.

Mikó Zoltán

